Székesfehérvár, 1915. XXII. évfolyam, 61. szám. Kedd, március 16.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 hóra	60 f.	1 hóra	1 K.
¼ évre	1 K 80 f.	¼ évre	3 K.
½ évre	3 K 60 f.	½ évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: hétköznap 2 f. Vasárnap 4 f.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

A patronázs-egyesület közgyülése.

A fiatalkoruak székesfehérvári felügyelő hatósága március 14-én d. e. 11-én tartotta meg az évi teljes ülését a kir. törvényszék polgári tanácstermében. Az ülést *Prohászka* Ottokár megyéspüspök megnyitó beszéde vezette be. A szép számban megjelent tagok nagy figyelemmel hallgatták az elnöklő megyéspüspök szavait, ki élénk szinekkel rajzolta meg ugy az egyes mint a társadalom kötelességeit a fiatalkoruakkal szemben, mely kötelesség ma, a háborus viszonyok közepette, majd a háboru után kell, hogy hatványozott mértékben foglalkoztassa a társadalmat a magyar nemzet jövője érdekében. A nagy hatást keltő beszédet a következőkben adjuk:

Mélyentisztelt Teljes Ülés!

A fialtalkoruak felügyelő hatóságának alapszabályai szerint megtarjuk ezt a gyülést. Ezzel kötelességet is teljesitünk, de főleg tanuságot akarunk tenni arról a szélesebb, arról a szociális kötelességről, amely a modern világnak, minél tovább halad, egyre jobban öntudatára jut; t. i. arról a kötelességről, hogy *semmise kizárólag az enyém, hanem minden a mienk.* Hogyha ez iránt már régóta nincs kétség, ha az ember a higiéniát veszi, ha az ember, úgy a hazát és annak védelmét nagyban veszi, ha nincs az iránt kétség, hogy kutat mérgezni nem szabad, hogy a fertőzést terjeszteni tilos, kevésbbé ébredt öntudatára az emberi szellem annak a nagy igazságnak, hogy a *gyermek nemcsak a szülőé, hanem az egész társadalomé* és hogy minden gyermekhez voltaképen az egész nemzetnek, tehát mindnyájunknak köze van. Ha az a gyermek neveletlen, azt megsinyli a köz, ha az a gyermek a senki fia, akkor ez kiverődik rajta szellemében és erkölcsében, kiverődik hazafiatlanságában, kiverődik lazaságában s minél többen lesznek a senki fiai, annál jobban szorul meg a közös hazának ereje és annál jobban vesz ki a közösség érzete, a köz gyengül és végre is mélységesen és kegyetlenül megadja az árát. A felügyelő hatóság gondolata és eszménye az, hogy akinek nincs *„elegendő szülője"* és aki neveletlen és neveletlenül csetlik-botlik, a társadalomnak, a városnak, a köznek utcáin, hogy azt mi felkaroljuk, következőleg tanuságot teszünk ezzel a mi intézményünkkel arról a kulturáról, hogy mi ime már nem izoláltan állunk ember emberrel szemben, hanem hogy a közös nagy érdekeket átérezvén, épen ezeknek az érdekeknek legfájdalmasabb, legelevenebb pontján beillesztjük a lelket, a szivet, a közérdeklődést és akarjuk épen a modern magyar társadalmi és nevelési hiányokat közmunkálkodásunkkal valamiképen kielégiteni, azaz hogy akarjuk azokat pótolni. Meglátják — mélyentisztelt felügyelő hatóság — hogy ha csendben is folyik a folyam, de mégis csak folyik és ha csendben is dolgozunk, hiszen nem vagyunk mi a statisztika valamiféle imádója, hát mégis csak nagy szolgálatot teszünk a mi társadalmi kooperációnk keretében. Reméljük azt is, hogyha ez az érzés — minél több lelkes és buzgó tagja lesz a társadalomban, — tértfoglal és hogy bennünk is egyre jobban kialakul a finom szociális érzés, ennek következtében azután ennek a nagy kötelességnek a megértése, hogy hát álljunk meg a helyünkön és tegyük igazzá tőlünk telhetőleg, hogy Magyarországnak elhagyatottabb rétegeiben az ifjuság megtalálja a szeretet, a nevelés segitő nagy szivét és ezzel saját maga megmeneküljön. Én ezt az alkalmat felhasználom, hogy köszönetet mondjak a Titkár urnak, hogy igazán szivvel, lélekkel, pszichologiával, nem csak betüvel, hanem igazán szellemmel dolgozik, hogy felkarolta melegen a mi közös nagy feladatunkat; felhasználom az alkalmat, hogy a mélyentisztelt felügyelő hatósági tagoknak és főleg némelyeknek, akiket nem akarok itt emliteni, hiszen ugyis jelen vannak és megérzik, hogy az adreszükre utalom ezt az én köszönetemet, hogy azoknak őszinte szivből fakadó hálát mondjak azért a kooperációért, azért a kitartásért és azért a jó példáért, amelyet mindnyájan adnak. Kivánom, hogy ilyen fajtából minél több legyen és őszintén mondjam, hogy mindnyájan ilyenek legyenek és ezzel a teljes ülést megnyitom.

Az elnöki megnyitó után következő titkári jelentés a felügyelő hatóság működése 5-ik esztendejéről számolt részletesen és nagy lelkiismeretességgel. A hatóság működése évről-évre nagyobb lesz jelentőségében s mind szélesebb körre terjeszti ki áldásos tevékenységét. Mig 1913-ban csak 177 volt az elintézett ügyek száma 1914-ben ez 405-re emelkedett; a hatóság az elmult év tolyamán 55 fiatalkoru növendéket helyezett ki és 77 esetben vett részt a fiatalkoruak birósági tárgyalásán.

A felügyelő hatóság főleg 7 rányban terjesztette ki működését a fiatalkoruak érdekében. (1 Fiatalkoruak alkoholfogyasztás ellen küzdelem. 2. A gyermekek és fiatalkoruak dohányzás elleni küzdelem. 3. Leánykereskedés és kerités elleni küzdelem. 4. A gyermekek és fiatalkoruak mozilátogatásának korlátozása. 5. Napközi otthonok. 6. A 18 éven aluliak utcai ujságelárusitása. 7. A háboruval kapcsolatos intézkedések.) Ezekkel a nagyfontosságn kérdésekkel lapunk legközelebbi számaiban részletesen fogunk foglalkozni.

Az ülés a titkári jelentés felolvasása után véget ért.

A főgimnázium ünnepélye.

Mély és értékes gondolatokkal jöttünk haza vasárnap este a főgimnázium márciusi ünnepélyéről. Az, amit ott láttunk, hallottunk, gondoltunk, éreztünk, nem is fér bele egy rövid hirlapi beszámoló keretébe. De, ha azt mondjuk: macte puer! — körülbelül megüttjük azt a hangot, mely a lelkünkön átrezgett. Derék fiuk vagytok! rajta, előre! Becsüljétek meg azokat a kincseket, melyeket ott abban a nagymultú iskolában hoznak felszinre a ti ifju lelketek mélyéből a ti tanáraitok, a nagy szent Bernát fiai!

Kezdjük érteni — s ez a mai világ számára óriási értékű tanulság — hogy ez a vén Európa micsoda erőknek köszönheti az ő civilizációját. Ezek az emberek kilencszáz év előtt elindultak onnan a clairvauxi rengetegből, hogy fegyver nélkül, vérontás nélkül meghóditsák a világot. Jelszavuk a *„mors"* s ahova lépnek, lábuk nyomán *élet* fakad; szemük az égre tekint, de a föld virágba öltözik, ahova kezük munkája elér. Ilyen emberek valók a világ megnevelésére! Homályban áll az egyén, de a „rend" fényben ragyog, meghal az ember, de a Krisztus nyomain járó hatalmas intézmény örökké él. Tagjai elvégzik dolgukat s mennek át az örökkévalóságba, legfeljebb képeik tekintenek le nagy komolysággal a falakról az előttük nyüzsgő, mindig uj, mindig változó emberekre, de alapitójuknak, a tizenkettedik század legnagyobb emberének szelleme régi erejével, bár folyton uj változatokban, ott lebeg minden házban, hol fiai Istennek, hazának javáért dolgoznak.

Ennek a teljesen modern szellemnek — mely azonban évszázados mélységekre bocsátja le gyökerét — szárnyacsattogását éreztük vasárnap. Csupa szent, csupa nemes, felemelő gondolat, érzés, mely a szó, a hang, az ecset utján szól hozzánk.

De ne folytassuk. A zokat az embereket, akik igy dolgoznak, illik megbecsülni.

A székesfehérvári főgimnáziumnak van két pompás embere. Az egyik egy istenáldotta művészlélek, a másik egy — ezermester. Amaz pingál, úgy, mint kevesen ebben az országban, a másik — jó, hogy hatalmas fizikuma s derüs lelke birja — mint egy Atlas, a szinigazgató, rendező, karmester terhét hordja vállain. Jól tudjuk, a jó Námessy tanár ur maga haragudnék meg legjobban őszinteségünk hiányáért, ha azt monda-

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és szines zsinór barchetből szőnyeg, takaró, paplan, kanavászon, lepedő, abrosz, törülköző stb.

olcsó szabott árak mellett.

Mai lapunk 4 oldal.

nánk, hogy mindenben tökéleteset ad fiaival. Ez nem lenne igaz. De, hogy a legjobbat és legszebbet nyújtja, amit ifjusággal produkálni lehet, ahhoz szó sem fér. S ami a fő, a haladás, a fejlődés évről-évre szembetünő. Tegnap is, szinte elragadta a publikumot az a tiszta intonálás, az a sok, nehéz, korrekt bevágás, amit a nagyon mutatós, hálás, nehéz Becker-Kun-féle énekszám követelt az énekkartól.

A zenekar? A vonósok már pompásan dolgoznak. A fúvók? Idővel az is megy; de nem tudunk eléggé hálásak lenni ideálisan ambiciózus vezérüknek, hogy arra is gondol, hogy kürtöket adjon magyar fiuk szájába. Elhanyagolt ugaron szánt, de a termés, ha megérik, kiszámithatatlan. Nem ide tartozik s azért épen csak hogy megemlitjük, hogy Hetényi Honvéd-tüzérindulójából nagyon ki lehetett érezni, hogy szerzője huszadik századbeli zsúrmuzsikus. Nem csalogány, épen nem.

Az ünnepély két központ körül csoportosult. Az egyik *Hübner* András, az önképzőkör ifjusági elnökének beszéde. Értékes, szép alkotás, gondolatmenete tiszta, átlátszó, zökkenés nélkül való, stilusa kifejező, erőteljes, előadásmódja kifogástalan. A fiatalember nem lesz soha natástvadászó szónok, úgy látszik, az egyszerü, nemes szónoki formák iránt van hajlandósága. Jól teszi, ha ez irányban fejleszti szép tehetségét. Jelenlevő szüleinek sokan, őszintén gratuláltak.

A másik, mondanánk modern nyelven: az ünnepély klája, egy rövid három felvonásos ifjusági szindarab, *„A vén honvéd álma"*. *Tordai* Ányos irta, az a fiatal, évekkel ezelőtt városunkban működött derék cisztercita tanár, kire még most is szivesen, szeretettel emlékezünk. A darab (ha az öreg honvéd anyjának arcképét hozó orosz fogoly Deus ex machinájától eltekintünk) — hogy is mondjuk — omne tulit punctum. Gondolata kedves, tónusa meleg, nyelve — versben iródott — szép, kifejező, sulyos. Tartalmát nem mondjuk, el, hadd bánja, aki meg nem nézte. A beleszőtt énekeket a fiuk igen jól csinálták. Különösen Imre és Hajas duettje tetszett.

Itt aztán sokat beszélhetnénk a rendezésről. Philipp István az ő bravuros müvészetével megcsinálta a miliőt, (olyan két tájképet festett, hogy az egyik láttára szinte izzadtunk — pompás, élénk augusztusi szinek, — a másiknál meg decemberben, az uzsoki szorosba képzeltük magunkat); a rendező meg kitöltötte olyan játékkal, hogy csak ugy pezsgett, forott minden ott azon a kis szinpadon, különösen a második felvonásban. Ropogott a puska, harsogott a harci zaj s ráadásul olyan pazar ágyudörgést hallottunk, hogy szinte a magját vártuk. Itt emeljük le legmélyebben kalapunkat Námessy tanár ur előtt. Mert ez a rendezés próbaköve. A kulisszák mögött az ének, kiabálás s vele állandó szoros, szerves kapcsolatban szinpadon mozgók arcjátéka, beszéde, akciója ugy ment, mint a karikacsapás. Gratulálunk!

A terem zsufolásig megtelt közönséggel, melynek élén a püspök is ott volt.

—s.

Népfelkelőinkről.

Szép, verőfényes, meleg augusztusi nap volt. A méntelep melletti téren állt a 17 ik népfelkelő gyalogezred első zászlóalja. Az egész város közönsége szemében könnyel, de lelkesen bucsuztatta a mi harcbavonuló fiainkat. Saára Gyula dr. polgármester szavaira *Neubauer* Miksa őrnagy, zászlóaljparancsnok igérte meg ünnepélyesen, hogy a harctéren dicsőséggel hordozzák a fehérvári, fejérmegyei magyar fiuk zászlóját. Ebben a zászlóaljban vonult hadba városunk másodfőszámvevője, *Vida* István is, mint tartalékos honvédhadnagy.

Hogy a zászlóalj miként felelt meg igéretének a harcmezőn, arról most jön hozzánk a hir két királyi kitüntetés alakjában. *Neubauer* Miksa őrnagyot a *vaskoronarenddel*, a harctéren időközben főhadnaggyá előléptetett *Vida* István segédtisztet a *„Szignum laudisz"*-szal tüntette ki a legfelsőbb hadur az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartásuk elismeréseül. Éljenek!

A Szt. István temetkezési társulat közgyülése

Városunkban van egy tekintélyes, érdemes, szerényen működő társulat, a Szt. István királyról elnevezett temetkezési társulat, melynek nemes hivatása a vallásosság előmozditásán kivül a felebaráti szeretet gyakorlása.

A társulat tagjai csekély fölvételi dijon kivül minden tag elhalálozása alkalmával 40 fillért fizetnek a társulat pénztárába. E kötelesség teljesitése évenkint alig ró 10 kor. anyagi terhet a társulat tagjaira. Elhalálozás esetében a társulat a tagok temetésén képviselteti magát, harangoztat, s az elhunyt tag hozzátartozóit a társulatban eltöltött tagsági évek száma szerint 160, 190, 210, 230 kor. temetési járulékkal segélyezi.

E nagyhivatásu társulat f. hó 14-én tartotta szokásos, immár 53-ik rendes évi közgyülését Kisteleki István belvárosi esperesplebános elnöklete alatt a tagok élénk érdeklődése mellett.

Az elnöki megnyitó beszéd után következett Schmöltz József jegyző jelentése, melyből kitünt, hogy a társulat tagjai közt 23 haláleset fordult elő, kilépett 5, beiratkozott 32 uj tag s igy a tagok jelenlegi száma 604. A hadbavonultak itthonmaradt családtagjainak fölsegélyezésére a társulat 200 kort. adományozott, hadiközcsönre pedig 10.000 kor. jegyzett. A társulat vagyona 26953 kor. 69 fillér.

Az évi zárszámadás után Szabó József igazgatópénztárosnak a szokásos fölmentvényt megadták. Majd az elhalt Kunszt András s Majzer István vál. tagok helyébe Rosta Szabó István s Bognár József, a déli harctéren elesett Szalay Károly számvizsgáló helyébe pedig Nyáry Béla választatott meg.

Miután Almássy János, Kisteleki Istvánnak s tiszttársainak a társulat érdekében kifejtett tevékenységükért hálás köszönetet mondott, a gyülés véget ért.

A támogatásra érdemes kegyescélu társulatot a magunk részéről is minden hivő érdeklődő figyelmébe s jóakarata támogatásába ajánljuk.

A vármegyei elemi iskolákban áprilisban lesz az évzárás.

Gazdasági szempontból igazán nagyfontosságu a kultuszminiszter azon rendelete, amelyben az elemi iskolák évzárását április hóra tüzte ki. A királyi tanfelügyelő most küldte szét a miniszter rendeletét az egyes iskolákhoz. A nagy munkáshiány miatt minden kézre szükség van, még az iskolás gyermekeket is fel lehet használni. A könnyebb gazdasági munkák elvégzésénél nekik is nagy hasznukat lehet venni. A másik az, amely a minisztert ezen rendelete kiadásában vezette, az volt, hogy az egész nap külső gazdasági munkákkal elfoglalt szülőket a délelőtt és délután iskolába járó gyermekek munkájukban ne akadályozzák és a kisebb gyermekek felvigyázását rájuk lehessen bizni. A városi iskolák évzárásáról még nem történt intézkedés.

A magyar parasztról.

Mindenki a legnagyobb elismeréssel és méltánylással nyilatkozott a magyar paraszt katonai kvalitásairól és ezek a legilletékesebb helyről elhangzott szavak méltó büszkeséggel töltenek el minden hazafiasan érző kebelt.

Megszólalt azonban a napokban egy nagyon tekintélyes és mértékadó külföldi hang is a magyar parasztról. P. báró, porosz vezérkari őrnagy a magyar parasztról a következőket mondta:

„A háborus élet közel hozza egymáshoz az embereket és aránylag rövid idő alatt szives baráti viszony fejlődött a német tisztek és a magyar honvédtisztek között. Sokszor meglátogattuk egymást lövészárkainkban és pihenőkben. Harcokban megfigyelhettem a magyar katonát, ezt a nagyszerü emberanyagot, amelynek képességeiről persze eddig kevés fogalmam volt. Bevallom, Magyarországról eddig leginkább földrajzi ismereteim voltak. Néhányszor jártam Erdélyben, hajtóvadászatra, de nemzeti sajátosságai, földöntuli honszerelme, e földmivelő nép értékes tulajdonságai nem értek el hozzám. És, hogy ez igy van, nincs rajta csodálkozni való. Békében nagyon sokat olvasok, majdnem minden érdekes könyvet, amit a könyvesboltok kirakataiban látok. Magyar iróktól is majdnem mindent elolvastam, ami német forditásban megjelent és ha visszagondolok olvasmányaimra, egyetlen munkára sem emlékszem, amely a magyar parasztta foglalkozott volna. Budapestről, vidám asszonyokról szenvedélyes szerelmekről, a dzsentriről, a gazdag kereskedők életéről irtak a magyar irók és azt hittem, más nincs is, mint ezek, a gondatlan, nemzetközi életet élő osztályok. Ezért volt számomra meglepetés a magyar paraszt, mikor felfedeztem magamnak a lövészárkokban. Milyen gazdag is lehet Magyarország, ha ezt az egyedülálló, kimerithetetlen kincsbányát eltitkolta a világ előtt! Úgy a szivemhez nőttek ezek a barna, szótlan komoly emberek, mintha a véreim volnának. Láttam a magyar parasztot ágyutüzben, láttam őket legujabban sturmolni, láttam csatározásaik után hálottaikat eltemetni, az arcuk mindig egy volt, gőgös, bus, elragadóan férfias. A tisztjeikkel való viszonyuk is más, mint minden egyéb nemzet katonája. Gyermekes szeretet sugárzik a szemükből feljebbvalóik iránt, ezek pedig valami, előttem egészen ismeretlen atyáskodó modort használnak; nagyszerüen illik hozzájuk. Ezen a honvédregimenten keresztül szeretni, tisztelni, becsülni tanultam Magyarországot; de igy vagyunk vele mind a német tisztek, akiknek alkalmuk volt magyar csapatokkal együt harcolni.

KÖZGYÜLÉS.

A helybeli ker. fogyasztási szövetkezet f. hó 14 én tartotta évi rendes közgyülését Streit Ferenc püspöki irodaigazgató elnöklete alatt. Az elnöki megnyitó beszéd után fölolvastatott a szövetkezet 1914. évi vagyonmérlegére vonatkozó igazgatósági jelentés, melyből kitünt, hogy a szövetkezet üzletéve háborus viszonyok dacára is kedvezőnek minősithető, amennyiben 1142 kort tiszta nyereséggel záródott. A közgyülés hozzájárul az igazgatóság azon javaslatához, hogy a nyereségből minden üzletrészvény után 5%-os osztalék fizettessék ki. A felügyelő bizottság rendes tagjaivá: Dr. Klaucz György, Bognár Gyula s Stéger Péter; póttagjaivá pedig Dornis István s Kerbler Mátyás választatott meg. A beadott inditványok fölött, mivel azok a gyakolati életben megvalósithatatlanok, a közgyülés napirendre tért. Miután Kerber Mátyás a szövetkezet érdemes elnökének, Streit Ferencnek fáradhatlan s buzgó tevékenykedéséért hálás köszönetet mondott a jelenvolt üzletrészvényesek nevében, a közgyülés véget ért.

Katonák szabadságolásának ideje a sürgős tavaszi munkákra.

A honvédelmi miniszternek e hó hatodikán a katonáknak a tavaszi vetési és szőlőmüvelési munkák végzésére való szabadságolása tárgyában kiadott rendelete ugy intézkedett, hogy e szabadságolások a budapesti, pozsonyi és temesvári hadtestparancsnokságok területén március tizedikén, a kassai és nagyszebeni hadtestparacsnokság területén pedig március 20 án, illetve az északi és hegyvidéki vármegyék területén két héttel később kezdődjenek. *Ezt a rendelkezést a kormány az időközben téliesre fordult időjáráshoz képest megváltoztatta, ugy,* hogy a szabadságolások akkor kezdődjenek, mikor az időjárás a tavaszi munkák meginditását lehetővé s a szabadságolt munkás katonák alkalmazását gyakorlatilag szükségessé teszi. Az uj határnapot a kormány külön fogja a helyi hatóságokkal közölni.

Különösen fontos ez azoknak községeknek és földbirtokosoknak szempontjából, akik a szóban levő rendelet szerint 20 emberből álló katonai munkáscsoport kirendelését kérhetik 14 napi időtartamra, a községi (városi) elöljáróság által láttamozott s a járási hatóság utján a legközelebbi állomásparancsnoksághoz intézett kérvényben. Ha ő szabadságolás megállapitott időtartamából még semmi sem telt le, az érdekelteknek módjukban áll, hogy a katonai munkáscsoportok kirendelése iránti lépéseket megtehessék.

Szivtelen testvér.

Embertelen bánásmód az örökbefogadott leánnyal.

Szomoru és lelketlenségre valló eset jutott a tudomására a rendőrségnek. Most, mikor az emberekben több szeretet van, még inkább felháborító a következő eset. Németh János és felesége örökbe fogadták Tégli Juliannát, Némethne hugát. Németék azonban igazán mostohák voltak. Olyan mostohák, amilyenekről a ponyvairodalmakban, a rémmesékben olvashat az ember. Ütötték-verték az öröbefogadott leányt. Koplaltatták, még kenyérből sem igen lakhatott jól a Julianna.

A minap is agyonütlegelték szegényt annyira, hogy az orvosi vizsgálat 33 sérülést talált rajta. A szánalomraméltó Juliska annyira elgyengült, hogy még a kezét is alig birja felemelni. Léner Mihályné Széchenyi-utcai lakosnak esett meg a szive rajta, ő jelentette fel a lelketlen mostohákat a rendőrségen, ahol a legszigorubb eljárás indult ellenük.

Hamisitják a kétkoronás bankjegyeket.

Csak a minap adtunk hirt arról, hogy az ezüst kétkoronásokat hamisitják. Most pedig a papir két koronások hamisitásáról értesit bennünket fővárosi tudósitónk. A hamisitást meglehetős nagy arányban végzik olyanyira, hogy az egész országot elárasztották vele A hamisitott papirpénz ismertető jelei a következők:

A kék jegykép kivitele hiányos, az arckifejezése a hamisitványon keményebb mint a valódi bankjegyen, a kettős szám guillocherozettája gyengébben van kitöltve és vonalai eltérők.

Az első oldal barnaszinü alap nyomásában vizszintes, egyenes árnyékvonalak láthatók, mig a valódi bankjegyen az alapvonás hullámvonalakból áll.

A szövegben a következő hibák fordulnak elő:

A baloldalon fent, ahol a bankjegy értéke a különböző nemzetiségi nyelveken fel van tüntetve, alulról számitva a harmadik sorban „Doue Krone" áll „Dvije Krone" helyett. Jobboldalt a magyar szövegben a „Buda" szó után hiányzik a választójel „Buda-" A „Kormányzó szóban az „á" betün nincsen ékezet és „Főtanácsos" szóban az „ó" betü felett csak egy vonás van.

A hamisitvány a német szövegben 1914. augusztus 3 ról, a magyarban ellenben 1914. augusztus 5-ről van keltezve.

HIREK.

HÁBORU.

A kárpáti bércek hómezőin véres, ádáz tusa folyik, melynek hevessége magával rántja a front egyéb pontjain szembenálló ellenfeleket is. Különösen *Lupkov, Uzsok, Wyszkov* és az *Opor-völgye* elkeseredett küzdelmek szinhelyei. Mindenütt az oroszok a támadók, nemcsak itt, hanem a Dnyesztertől délre és Lengyelországban a Nida alsó folyásánál és Grolice mentén is. Csapataink e harcok közben 400 oroszt ejtettek foglyul. — *A nyugati harctéren* csak kisebb részletharcok voltak, igy Neuve Chapellenél, Champagneban, Le Mesnilnél és a Vogézekben. A németek a támadásokat az ellenségnek sulyos veszteségeket okozva, vitézül visszaverték. *A Dardanellák* bombázása szünetel. A szövetséges hajóhad ostrom közben legutóbb 1 cirkálót, 2 aknahajót és 1 aknakeresőt elveszitett.

— **Katonai szemle.** Scherne Viktor tüzérezredes a Mórott állomásozó 16. tüzérezred pótütege fölött szemlét tartott és a tüzérekkel egész délután gyakorlatokat végeztetett. Az ezredes a tapasztalt fegyelem és kiképzés fölött megelégedésének elismerő és dicsérő szavakkal adott kifejezést

— **Hősök jutalma.** A király blatnicai *Prónay* Pálnak a 13. huszárezred századosának az ellenséggel szemben tanusitott vitéz magatartása elismeréseül a katonai érdemkereszt 3. osztályát adományozta a hadiékitménnyel, és megparancsolta, hogy *Issekutz* Gyula és *Veres* Gyula 10. huszárezredbeli főhadnagyoknak az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásukért legfelső dicsérő elismerése ujólag tudtul adasék.

— **Előléptetések.** Szapári *Baitz* Károly a 69. gyalogezredhez, *Vértessy* Károly a 10. huszárezredhez, Deybachi *Crech* Oszkár, Hart és Sulz bárója a 13. huszárezredhez, *Majoros* István, *Balogh* Lajos a 17. honvéd gyalogezredhez neveztettek ki hadnagyokká.

— **Hősi halál.** *Tóth* József százados, ki a 19. honvéd gyalogezred fiumei zászlóaljától még a háboru elején a 17. honvéd gyalogezredhez lett beosztva, mint zászlóaljparancsnok a Dukla-szoros körüli harcokban hősi halált halt március 2-án. Egy orosz dum-dum golyó fején találta, ugy, hogy azonnal meghalt. Holttestét egy Dukla-szoros melletti faluban temették el bajtársai.

— **Kitüntetés.** A balkán haderők főparancsnoka *Orbán* Ferenc 69. gyalogezredbeli szakaszvezetőnek az ellenség előtt tanusitott bátor magatartásáért az arany vitézségi érmet adományozta.

— **Március 15.** A székesegyházban hétfőn reggel 9 órakor ünnepélyes istentisztelet volt, amelyet Kisteleki István esperes-plebános tartott fényes segédlettel. A szentmisén a város és a vármegye összes tisztikara és a helybeli tanintézetek megjelentek.

— **Védekezés a kiütéses tifusz ellen.** A kiütéses tifusz elleni védekezés szempontjából ajánlatos a testet naftalinkenőccsel (100 rész vazelin, vagy bármely zsiradék, 5 rész naftalin meleg vizben feloldva), vagy kénes ánizsolaj kenőccsel (sárga vazelin 100, kénvirág 10, ánizsolaj 1), bedörzsölni, ruhatetvek ellen a naftalinport (vegytiszta pulverizált naftalin) mint óvószert bőségesen használni. A ruhák felületének ánizs olajkeverékkel való befecskendezése is célszerü. A keverék részei . . ánizsolaj 100, gummiarabi 50, viz 100. Használatnál a keverék nyolcszorosan higitandó.

— **Katonatemetések.** Gerlinger Pál a 69. közös gyalogezred gyalogosa, székesfehérvári lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése március hó 15-én d. u. 2 órakor lesz a csapat kórház halottasházából. — Jurenya Tamás a 15 népfelkelőezred gyalogosa egbelli lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése március hó 16 án d. u. 2 órakor lesz a csapatkórház halottasházából. — Bocs József 17 honvédgyalogezredbeli közvitéz a harctéren kapott sebesülése következtében tepnap a budapesti honvédhelyőrségi kórházban meghalt. Katonai pompával temetik el.

— **A felsőbbleányiskola márciusi ünnepélye.** Intim családi körben ülte meg a községi felsőbbleányiskola a márciusi ébredés emléknapját. Az intézet növendékei a kilenc órai nagymise után egyik tanteremükbe vonultak s ott folyt le a mostani nagy időkhöz méltó hangulatban az ünnepély, melynek alaptónusát *Pékné Kraszna-polszky Ida*, az intézet tanárnője adta meg az ő nagyértékü, közvetlen előadásával. Emlékezett is, hisz az alkalom igy kivánta, de inkább programot adott e nagy napokban növendékeinek, mikor rámutatott a világháboru páratlanul értékes tanulságaira s a magyar leányokra a jövőben váló nagy feladatokra. Az ifju hallgatóság figyelmét teljesen lekötő s lelkét megragadó előadás keretét pár szavalat s énekszám képezte, a ráadás — természetesen — a pompásan előadott „Wacht am Rhein" volt.

— **Csütörtökön nem vesznek fel csomagot.** A postaigazgazgatóság lapunk utján közli a közönséggel, hogy csütörtöki napokon Budapestre és Budapesten át vezető vonalakra további intézkedésig a postahivatalok csomagot nem vesznek fel. Az óriási forgalomtorlódás kényszeriti az igazgatóságot erre a megszoritásra.

— **Katonáknak.** Ráckeresztur község is azok közé tartozik, amely fáradhatatlanul dolgozik derék katonáinkért. Már eddig is sok pénzt és élelmet adott. Vasárnap kedves szinielőadást rendezett a vak katonák javára. Az „Itthonmaradottakat" adták elő sikerült alakitásban. Az előadás sikeréért főleg *Láber* Gizella és *Kovács* Irén fáradoztak.

Martonvásár szintén jól sikerült ünnepélyt rendezett a katonák javára.

Székesfehérvár szab. kir. város
APOLLO
szinház

HÉTFŐN és KEDDEN
március 15 és 16-án:
A Nemzeti Szinház
müvészeivel

A SZÖKÖTT
KATONA.

Szigligeti Ede
örökbecsü szinmüve után
filmre alkalmazta
Pásztory M. Miklós.

Szinmü I előjáték,
:: 3 felvonás. ::

FŐSZEREPLŐ:
Rózsahegyi Kálmán.

Rendes helyárak.

Eredeti zenekiséret.

Délután 2 órakor
ifjuságí előadás
belépődij 20 fillér.

Előadások 4, 6 és 9
órakor kezdődnek.

— **Márciusi ünnepélyek.** A Ferenc József leánynevelő intézet hétfőn délelőtt kedves ünnepség keretében tartotta meg a nagy márciusi napot. Az ünnepi beszédet Vadkerty József kanonok, az intézet igazgatója mondotta. Az ünnepély többi programmja szép szavalatokból énekszámokból, melodrámából és zongorajátékokból állt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó anyánk temetésen vallásülömbség nélkül megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek vagy bármi módon, — fogataikat is küldve — mély fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, a gyászoló család nevében ez uton is forró hálás köszönetemet nyilvánitom. *Puli György esperes-plebános.*

— **Emlékeztető.** A Vöröskereszt Egylet a harctéren elesettek hátramaradottjai javára rendezendő *Thomán—Hermann* hangverseny. *T. Ada* Adrienne dalénekesnő közreműködésével ma, folyó hó 16 án este 8 órakor lesz megtartva a városi szinházban. Jegyek Krausz Verona nádor-utcai tőzsdéjében válthatók.

— **Halál a vonaton.** Valera Ferenc 53 éves nagykanizsai dv. főkalauzt hozzátartozói Budapestre akartákszállitani Nagykanizsáról, hogy megoperáltassák. Balaton-Almádi körül azonban hirtelen oly erővel fogta el betegsége, hogy irtózatos kinok között pár perc alatt kiszenvedett. Székesfehérvárra hozták, hol a szokásos rendőri és orvosi vizsgálat megindult a s halál okául bélcsavarodást allapitott meg. A siófoki állomásfőnökség ellen megindult az eljárás, mivel az a törvény intézkedését elmulasztotta betartani s a hullát nem vette át Siófokon, mint a legközelebbi állomáson.

— **A hadsegélyzőbizottság** felhivására az ujonan épülő hadikórház részére Nagyperkátáról beérkezett gyűjtés eredménye: 15 drb. tollpárna és 26 drb. párna huzat. Ehhez adakoztak: dr. Gábler Lajosné 3 párna 6 huzat, György Gyuláné 1 párna 2 huzat, Kováts Eleméné 1 párna 2 húzat, Klein Gyuláné 2 párna 4 huzat, Förstner Sándorné 2 párna 4 huzat, Krizsán Mátyásné 2 párna 4 huzat, László Mihályné 1 párna 1 huzat, N. N. 1 párna 2 huzat, N. N. 1 párna 1 huzat.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazok, akik felejthetetlen jó feleségem elhunyta alkalmával mély fájdalmunkban részvétüket kifejezték, a temetésen megjelentek, a sirra koszorut helyeztek, vagy bármi módon bánatunkat enyhitették, ezuton fogadják hálás köszönetünket. *Bendy István és családja.*

— **Rövid hirek.**

A tengeri rekvirálás eredménye. A városi hatóság által elrendelt uj rekvirálást befejezték, melynek az eredménye: 20000 métermázsa kukorica; igy a rekvirált mennyiség körülbelül 8 ezer métermázsával meghaladja a város szükségletét.

A vak katonáknak. A 17. honvédgyalogezred 3. pótszázada 12 koronát küldött szerkesztőségünkbe a vak katonák részére. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

Felmentés. Weszely Ernő állatorvost felmentették a katonai szolgálat alól.

100 métermázsa lisztje van a városnak, ami a rekvirált gabonából öröltetett.

A 95, 96 és 91-esek népfelkelői szemléje holnap veszi városunkban kezdetét s 3 napig fog tartani.

A városi közigazgatási bizottságba néhai Tóth Aladár helyére a tagválasztás a legközelebbi közgyülésen fog megtörténni.

Tolvajlás. Schlammadinger Gyula Nádor-utcai vaskereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a szombati hetivásárkor üzletéből ismeretlen tettes egy csomag szerszámot 35 korona értékben ellopott. A rendőrség keresi a tolvajt.

Felvágottak, sajtok nagy választékban. Borok, pezsgők, rumok és likörök; cukorkák, teasütemény, Müncheni Szalvátor sör. Pénteken balatoni süllő Gebauer Testvéreknél, Kossuth-utca. Telefon 340.

— **Kóhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált mellpasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. **Kapható Szüts Róbert „Magyar Korona" gyógyszertárában** Székesfehérvár Városháztér.

FIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK EPÜLETE.) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénagypörkölde! Telefon 250.

Nagyszerű ujitás folytán gyermekfölvételek a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi utca 5. Szolid egységes árak. Telefon 334.

SZINHÁZ.

Szemle a hétről. Szombaton jutalomjátékos nap volt, igy a rendesnél nagyobb közönség jött össze a szinházban. *Tömöry* Annus tartotta ezuttal jutalomjátékát, mely alkalommal szinre került a *Nagymama.* Csiky Gergely pompás, megzenésitett vigjátéka. A megzenésités, az átirás ugyan nem vált valami nagy előnyére a darabnak, szépségeit azonban még e madernizálás sem tudta teljesen elsikkasztani, szóval a közönség jól mulatott. Az előadás a gyengébbek közül való volt, pedig a darabnak majdnem minden alakja pompás alakitásra nyujt alkalmat. A szereplők közül megdicsérjük: *Faludit, Alapit* és *Kovacsics* Margitot. A jutalomjátékos kapott egy csomó csokrot és több izben tapsolt neki a publikum. Az előadást jó félház nézte végig.

Vasárnap délután *a Lengyelvért* adták, este pedig a *Vén bakkancsos és fia, a huszár* került szinre kevés számu publikum előtt.

Nyikos Zsigmond, a szintársulat rokonszenves tagja, kilépett a társulat kötelékéből, mivel mint tart. zászlós katonai szolgálatra kell bevonulnia.

—

A szökött katona utoljára. Beteljesült az, amit előre megjövendöltünk. Magyar filmnek még eddig olyan óriási sikere nem volt, mint az Apolló szinházban tegnap bemutatott Szökött katonának, mindkét előadáson zsufolásig megtötötte a közönség az Apolló szinház hatalmas nézőterét. A darab rendezése, a szinészek játéka, a felvétel, mind olyan tökéletes, hogy bármelyik külföldi filmgyárnak dicséretére válnék. Tekintettel a közönség körében megnyilvánult óriási érdeklődésre, az előadások ma 4, 6 és 9 órakor kezdődnek Délután 2 órakor ifusági előadás lesz 20 filléres belépődijjal.

Szerkesztői üzenet.

G. K. Dunapentele. Köszönet.

L. Gy. Pázmánd. Mind a három számból elküldtük az 50 példányt.

Dr. P. Komárom. No végre. Sok üdvözlet.

K. S. Baja. A sok dicséretért köszönet.

T. M. és M. M. Budapest. A kedélyes honvédüdvözlet megérkezett. Hatványozva viszonozzuk.

Vadász József, Pálya-utca 26. Helyben. A parancsnoksághoz Vadász Imréről semmi hivatalos eddig nem érkezett.

H—Y örnagyné Helyben. Szabó Pál közlegényről a kerületi parancsnokság még nem kapott tudósitást.

Horváth Aladár Mariaháza. Horváth József káplár december hó 1-én eltünt. Hogy meghalt e, vagy hadifogoly lett, a kerületi parancsnokság nem tudja.

Kendy Pál. A hadikórházparancsnokságnál kérni fogjuk, hogy a mezőkövesdi kórházból Székesfehérvárra hozzák. Valószinüleg sikerül.

T. A. Csór. B. M. és K. M. Helyben. Kálmán Józsefné, Tác. P—J. né Helyben. Kérdezősködni fogunk a katonai parancsnokságnál.

Molnár Sándorné, Zrinyi u. 22. Legyen szives megirni, hogy Molnár Sándor 10-ik vagy 48-ik gyalogezredbeli. Csak ezután kutathatunk utána.

V. L. Vértesboglár. Valószinüleg sikerül. A plebános az egyházmegyei főhatóság utján kéri.

Legolcsóbb szenet

a Székesfehérvári Hitelszövetkezet (hiv. helyiség: Távirda-utca 6.) **árusit.**

I. darabos poroszszén mm.-ja: 4 korona 80 fillér.

I. darabos salgótarjáni szén mm.-ja: 3 kor. 60 fillér

a házhoz szállitás fuvarjával együtt.

Megrendeléseket bármely mennyiségben elfogad a könyvelőség a hiv. helyiségben mindennap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig. Szállitás minden hét szerdáján.

Mivel a hitelszövetkezet csak tagjainak szállit, a saját érdekében cselekszik, aki a tagok közé sürgősen belép. Egy üzletrész (amely után 5% os osztalék jár: 50 korona, ezt azonban 50 hónap alatt kell befizetni.

APRÓHIRDETÉSEK.

Balatonvidéki, kitünő zamatu, 1914. évi saját termésü boromra 50 literen felül megrendeléseket elfogadok. Literje 68 fillér. Lambert Vilmos, Deák Ferenc-utca 1. d.

Egy garnitura olcsón eladó. Budai-ut 26.

Eladó ház. Homoksor 33. szám alatti, volt Polyák-féle ház, szabadkézből eladó. Tudakozódni *dr. Holly Géza ügyvédi irodájában* lehet. (Kossuth-utca 8. sz.)

Ügyes varrónők és jobb házból való tanulók felvétetnek Varga István női divattermébe Jókai-u. 20.

Major-utca 8 sz. alatt egy disznóól eladó.

URÁNIA SZINHÁZ
PETŐFI-UTCA—SZ. ISTVÁN-UTCA SARKÁN

Szerdán és csütörtökön
március hó 17 és 18-án:

Bűnös ember vére

vagy a szenzációs műtét.

Az orvosi tudomány diadala.

Grandiózus dráma 3 részben.

SZEMÉLYEK:

Markenson törvényelnök: Paul Vegener.
Felesége: Rosa Vohlgemut.
Leánya: Maria Möller.
Moran professzor Rudolf Blümer.
Pfeiffer doctor: Emil Albes.
Lothi egy jasszleány: Lidia Salmonova.
Jack: ∴

Rendes helyárak

Naponta 2 előadás
este 6 és 9 órakor.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.